

Załącznik do uchwały Nr XXXIII/294/18
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 15 czerwca 2018 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2018 – 2020

GMINA KOWALEWO POMORSKIE

Kowalewo Pomorskie 2018

Spis treści

I. Wykaz użytych skrótów	3
II. Wprowadzenie	4
III. Podstawa prawna Programu.....	6
IV. Diagnoza środowiska i problemu.....	7
V Adresaci Programu	20
VI .Cele Programu.....	20
VII. Realizatorzy Programu.....	24
VIII. Czas realizacji Programu.....	25
IX. Monitoring i ewaluacja Programu.....	25
X. Źródła finansowania Programu.....	25
XI. Koordynacja Programu.....	26
XII. Zakończenie.....	26

I. WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

MGOPS	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim
UM	Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu Dobrzyniu
PPP	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Golubiu Dobrzyniu
ZI	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim
NK	Niebieskie Karty
PP	Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim
SR	Sąd Rejonowy w Golubiu Dobrzyniu
SR-ZKSS	Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
ŚS	Świetlica Socjoterapeutyczna
POW	Placówki oświatowo- wychowawcze
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
PSU	Prace Społecznie Użyteczne

II. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niski poziom wynagrodzeń za pracę i wiążące się z tym zjawisko poczucia izolacji społecznej, krzywdy a co za tym idzie wycofanie się z życia społecznego, bierność, często pogorszenie stanu zdrowia, a także w dużym stopniu uzależnienia od alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych jednego lub obojga rodziców, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci. Wymienione tu czynniki bardzo często są przyczyną zepchnięcia rodzin do systemu pomocy społecznej. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Zjawiska te prowadzą zazwyczaj do rozpadu rodziny, a tym samym wzrostu rodzin niepełnych, pogłębiają bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzą za sobą zjawisko przemocy w rodzinie. Rodziny te znajdują się więc w kręgu zainteresowań pomocy społecznej. Pozostawienie ich bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci.

Podstawą opracowania Programu Wspierania Rodziny Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2018-2020 jest art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm). Zgodnie z wymienioną ustawą do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W myśl ww. ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.) działania realizowane przez samorząd gminy to:

- 1) *opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny;*
- 2) *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;*
- 3) *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez:*
 - a) *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*
 - b) *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
 - c) *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;*
- 4) *finansowanie:*
 - a) *podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,*
 - b) *kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art.29 ust.2 ponoszonych przez rodziny wspierające;*
- 5) *współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;*
- 6) *sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3;*
- 7) *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.*

III. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (tj. Dz.U.z 1997r., Nr 78, poz.483 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r. poz.1390).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 487 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 783 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2017r. poz. 1769 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U.2016r. poz.1860).
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2017r. poz.1851 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.Dz.U. z 2017r.poz.1952 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U.z 2018r.poz.554 z późn. zm.).
11. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. (Uchwała Nr XXIX/288/14 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 24 września 2014r.).
12. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020. (Uchwała Nr XXX/274/18 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 21 marca 2018r.).

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Kowalewo Pomorskie jest gminą miejsko- wiejską. W skład gminy wchodzi 23 sołectwa (w tym jedno miejskie) i obejmuje swymi granicami 31 miejscowości. Obszar gminy Kowalewo Pomorskie wynoszący 14.139 ha zamieszkiwały na koniec 2017r. : 11.680 osoby w tym 5.741 mężczyzn i 5.939 kobiet. Mieszkańcy miasta stanowili grupę 4.210 osób. w tym 2000 mężczyzn i 2210 kobiet. Natomiast wieś zamieszkiwało 7470 osób w tym 3741 mężczyzn i 3729 kobiet. Obszar miasta i gminy Kowalewo Pomorskie znajduje się w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie golubsko-dobrzyńskim. Gmina Kowalewo Pomorskie graniczy z gminami Ciechocin i Golub-Dobrzyń (powiat golubsko-dobrzyński), Lubicz, Łysomice i Chełmża (powiat toruński) oraz Wąbrzeźno i Dębowa Łąka (powiat wąbrzeski.)

System wsparcia tworzą wszelkie instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny (nie tylko gminne) oraz organizacje pozarządowe i kościelne, a także inne osoby prawne zaangażowane w działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać samodzielnie. Podmioty tworzące system dysponują różnym zakresem kompetencji.

Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie pomoc na rzecz wspierania rodziny m.in. realizowana jest przez instytucje:

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.
- Gminną Komisję do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim.
- Placówki Oświatowe.
- Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim.
- Placówki Ochrony Zdrowia.
- Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kowalewie Pomorskim.
- Świetlicę Socjoterapeutyczną w Kowalewie Pomorskim.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Osoby objęte pomocą społeczną są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. w podziale na przyczyny korzystania z pomocy .

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy społecznej MGOPS w Kowalewie Pom. w latach 2015-2017.

Powody trudnej sytuacji życiowej	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	317	912	279	723	249	602
Bezdomność	13	15	14	14	18	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	44	236	48	250	38	194
w tym wielodzietność	32	193	39	221	34	178
Bezrobocie	286	875	243	704	213	568
Niepelnosprawność	161	416	147	349	148	338
Długotrwała choroba	68	171	68	144	76	157
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	62	214	52	179	43	147
w tym rodziny : niepełne	59	193	50	166	43	147
wielodzietne	3	21	2	13	1	8
Przemoc w rodzinie	3	17	2	7	0	0
Alkoholizm	41	77	43	75	46	66
Narkomania	2	2	1	1	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	8	5	5	4	6

Z analizy danych powyższej tabeli wynika, iż głównym powodem przyznawania pomocy tut. ośrodka jest ubóstwo. W pomocy społecznej za dotkniętych ubóstwem uważa się osoby i rodziny, których dochód jest równy lub niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej dla osoby samotnie gospodarującej w wys. 634zł lub osoby w rodzinie w wys. 514zł. W następnej kolejności pomimo spadku stopy bezrobocia gminie Kowalewo Pom. nadal jednym z głównych powodów przyznawania pomocy jest bezrobocie. Kolejnym z powodów jest niepełnosprawność, długotrwała choroba alkoholizm i bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych.

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną MGOPS w Kowalewie Pom. w latach 2015- 2017ze względu na liczbę dzieci w rodzinie.

Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Rodziny z dziećmi ogółem	193	114	158	106	133	84
w tym rodziny o liczbie dzieci						
1	68	34	56	32	48	28
2	67	37	51	34	41	28
3	41	30	37	29	37	24
4	13	10	10	8	6	4
5	3	2	3	2	1	0
6	1	1	0	0	0	0
7 i więcej	0	0	1	1	0	0

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, iż liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2015-2017 nieznacznie spadła. Największą grupę odbiorców stanowią rodziny w których było dwoje lub jedno dziecko.

Tabela 3. Powód przyznania pomocy ze względu na trudną sytuację życiową w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem którym przyznano pomoc ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	62	44	52	37	43	29
w tym liczba rodzin niepełnych	59	41	50	35	43	29
w tym liczba rodziny wielodzietnych	3	3	2	2	1	1

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Analizując tabelę przedstawiającą liczbę rodzin i osób korzystających z pomocy MGOPS w Kowalewie Pom. z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynika, iż liczba ta na przestrzeni lat 2015-2017 nieznacznie spadała. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż rodziny niepełne w 2015 stanowiły 95,16 % rodzin którym przyznano pomoc ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Sytuacja taka utrzymywała się także w roku 2016- 96%, natomiast w 2017 stosunek ten wyniósł już 100% .

Placówki oświatowo wychowawcze

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna oraz szkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowanie przedszkolne w gminie Kowalewo Pomorskie, w roku szkolnym 2015/2016r realizowane było w jednym Publicznym Przedszkolu i jednym Niepublicznym Przedszkolu „Entliczek Pentliczek”. Działa również 5 oddziałów przedszkolnych przy publicznych szkołach podstawowych. Natomiast w roku szkolnym 2016/2017 r. wychowanie przedszkolne realizowane było w dwóch przedszkolach tj. w Publicznym Przedszkolu i Niepublicznym Przedszkolu „Entliczek Pentliczek”. Działo również 6 oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Kowalewo Pom. oraz 3 oddziały przedszkolne prowadzone przez Wiejskie

Stowarzyszenie Edukacyjno- Kulturalne „Trio” w Mlewie. W roku 2017 znacząco zwiększyła się liczba utworzonych miejsc dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Nauczaniem przedszkolnym w przedszkolu publicznym objęte są dzieci w wieku 3 – 6 lat. Zapewnia ono dzieciom funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące, a także stwarza możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Przedszkole współpracuje z Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną w Golubiu Dobrzyniu.

Nauczaniem przedszkolnym w Przedszkolu Niepublicznym objęte są opieką dzieci w wieku 2,5-6 lat, spełnia ono funkcje opiekuńczo – wychowawczo – dydaktyczną. Wychowankom zagwarantowana jest opieka logopedy oraz pedagoga.

Tabela nr 4. Dzieci uczęszczające do przedszkoli w Gminie Kowalewo Pomorskie.

placówka wychowania przedszkolnego	liczba dzieci w roku szkolnym	
	2015/2016 stan wg SIO na 30.09.2013r.	2016/2017 stan wg SIO na 30.09.2014r.
przedszkole publiczne	100	125
przedszkole niepubliczne	44	44
oddziały przedszkolne funkcjonujące przy publicznych szkołach podstawowych	136	133
Łącznie	280	302

Źródło: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż ilość dzieci uczęszczających do przedszkoli w roku szkolnym 2016-2017 w porównaniu do roku 2015/2016 wzrosła.

Tabela nr 5. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum w Gminie Kowalewo Pomorskie.

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym	
	2015/2016 stan wg SIO na 30.09.2016r.	2016/2017 stan wg SIO na 30.09.2017r.
szkoła podstawowa publiczna	809	740

szkoła podstawowa niepubliczna	0	0
gimnazjum publiczne	348	370
łącznie:	1157	1110

Źródło: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż ilość dzieci uczęszczających do szkół podstawowych oraz publicznego gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017 w porównaniu do roku 2015/2016 spadła.

Edukacja szkolna w Kowalewie Pomorskim realizowana jest w 5-ciu szkołach podstawowych, (w tym 1 – na szkoła prowadzona jest przez Stowarzyszenie TRIO) oraz w Publicznym Gimnazjum w Kowalewie Pom.

Świetlica Socjoterapeutyczna

Podstawową formą wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych jest świetlica socjoterapeutyczna. Dzieci otoczone opieką wychowawców mają zapewnione warunki do nauki, zabawy oraz twórczego spędzania wolnego czasu. Uczestnikami zajęć są w większości dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną. Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim działa od 1998 roku.

Uczęszczają do niej dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, w których między innymi występuje problem alkoholowy. Pracownicy świetlicy prowadzą program profilaktyczno – wychowawczy z wychowankami, który ma na celu m.in. kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie, kształtowanie postaw prospołecznych, promocję zdrowego stylu życia, budowanie zaufania i bezpieczeństwa, edukację w zakresie agresji i przemocy – eliminowanie negatywnych zachowań wśród młodzieży oraz naukę konstruktywnego sposobu radzenia sobie z agresją i kształtowanie umiejętności służących do podejmowania odpowiednich decyzji.

Ponadto w placówce prowadzone były liczne zajęcia profilaktyczne na temat problematyki uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych w ramach programu pt. „Młodzi bez alkoholu” dofinansowanego z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego. W 2017 roku realizowano już siódmą edycję zadania.

Obok zajęć profilaktycznych realizowane są codziennie bloki tematyczne tj.

-pomoc w realizacji zadań szkolnych, wyrównywanie szans edukacyjnych;

- wspólne przyrządzanie i spożywanie posiłku;
- organizacja czasu wolnego, a w tym propagowanie zdrowego stylu życia, zachowań proekologicznych i prozdrowotnych, organizacja ferii zimowych i wypoczynku letniego;
- zajęcia plastyczno- techniczne;
- kultywowanie tradycji świątecznych oraz organizacja imprez okolicznościowych;
- udział w różnego rodzaju konkursach.

Świetlica od trzech lat podejmuje działania na rzecz integracji międzypokoleniowej – wspólnego przedsięwzięcia świetlicowej młodzieży i kowalewskich seniorów. W 2015r. wraz ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia nawiązano w owym zakresie współpracę z Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kowalewie Pomorskim, która służy wymianie doświadczeń, wzajemnemu otwarciu i integracji. Seniorzy jak i młodzież uczą się nawzajem np.: rękodzieła, nowinek technicznych, wspólne oddają się wyzwaniom kulinarnym, zwiedzają placówki kulturalne, wychodzą na pływalnię, organizują wycieczki, pikniki. Wzajemnej integracji sprzyjają także wspólne występy bożonarodzeniowe, świętowanie Obchodów Dnia Seniora, Dnia Kobiet itp. W 2017 roku przypadła III edycja wzajemnych poczynań obu pokoleń.

Praca wychowawcza ma na celu kształtowanie odpowiednich postaw, rozwijanie zainteresowań, organizację czasu wolnego, pomoc w sytuacjach trudnych i w rozwiązywaniu konfliktów. Placówka zapewnia dzieciom czas wolny w trakcie ferii zimowych oraz dwutygodniowe półkolonie letnie, które finansowane są ze środków gminnych oraz środków pozyskiwanych od sponsorów.

Dzieci i młodzież uczęszczająca do świetlicy typowana jest do niej na wniosek rodziców/opiekunów, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych.

Tabela nr 6. Liczba dzieci objętych działaniami Świetlicy Socjoterapeutycznej w Kowalewie Pom.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba dzieci skierowanych do Świetlicy Socjoterapeutycznej	56	61	63
Liczba dzieci skierowanych do Świetlicy Socjoterapeutycznej z rodzin korzystających z pomocy społecznej	35	39	42

Liczba dzieci skierowanych do Świetlicy Socjoterapeutycznej z rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	15	27	23
--	----	----	----

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy danych powyższej tabeli wynika iż liczba dzieci skierowanych do świetlicy socjoterapeutycznej na przestrzeni lat nieznacznie wzrosła. Ponad 60% dzieci uczęszczających do świetlicy to dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej. W roku 2015 ilość dzieci skierowanych do świetlicy z rodzin objętych pomocą asystenta rodziny stanowiła ponad 26% , natomiast w latach 2016 i 2017 procent tych dzieci wzrósł i stanowił już do ponad 40.

Asystentura rodzin

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina realizowała jej zadania między innymi poprzez prowadzenie instytucji Asystenta Rodziny i zatrudnienie w 2017 r. 2 asystentów rodziny. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. W oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw została wprowadzona zmiana m.in. w przepisach Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego stanowiąca, iż Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny bądź realizowania innych form pracy z rodziną.

Asystent rodziny, kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę i ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniącą tą funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych, czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie

rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, Pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez Sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, praca asystenta koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

Tabela nr.7 Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba rodzin do których została skierowana pomoc w postaci asystenta rodziny	29	38	28
Liczba dzieci w rodzinach do których została skierowana pomoc w postaci asystenta rodziny	65	89	60

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, iż ilość rodzin do których została skierowana pomoc w postaci asystenta na przestrzeni lat jest zmienna. W latach 2015 i 2017 liczba ta była na podobnym poziomie natomiast w roku 2016 pomoc skierowano do większej ilości rodzin.

Od 1 stycznia 2017 r. został poszerzony zakres pracy asystenta rodziny, któremu przypisano zadania mające na celu kompleksowe wsparcie, wynikające z połączenia zadań asystenta rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny z ustawą i Programem „Za życiem”.

Ustawa „Za życiem” określa m.in. uprawnienia do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę dziecka zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Do dominujących zadań asystenta rodziny, które wynikają z ustawy „Za życiem” należy wsparcie instrumentalne, informacyjne, emocjonalne, a w przypadku problemów opiekuńczo-wychowawczych – pedagogizacja. Poniższa tabela przedstawia ilość wypłaconych świadczeń w 2017r.

Tabela nr.8. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł

Wyszczególnienie	2017
Liczba rodzin uprawnionych do świadczenia	4
Liczba urodzeń	4

Źródło: dane MGOPS w Kowalewie Pom.

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wychowywanie dzieci w rodzinie dotkniętej przemocą niesie za sobą poważne w skutkach konsekwencje. Zaburzenia powstające u dzieci dorastających w środowisku przemocy domowej mają znaczny wpływ na ich późniejsze funkcjonowanie, kształtowanie przyszłości, relacji z najbliższymi, pełnienie ról społecznych, związku, a przede wszystkim wychowywanie własnych dzieci. Przemoc wobec dzieci powoduje silne urazy, które pozostawiają ślady w psychice, objawiające się zaburzeniami w sferze: emocjonalnej (smutek, złość, lęk, niska samoocena, agresja, poczucie odrzucenia przez rówieśników), społecznej (wycofanie, brak lub niewielkie umiejętności społeczne, niezdolność do empatii, złe oceny w szkole, wagarowanie, nieprawidłowy rozwój intelektualny), zdrowotnej (opóźniony rozwój mowy, zaburzenia łaknienia, snu, moczenie nocne, opóźniony rozwój fizyczny, choroby psychosomatyczne). Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest przede wszystkim skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym. Podejmowanie szybkich i skutecznych działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie oraz planowanie i realizacja działań pomocowych. Występowanie przemocy w rodzinie w gminie Kowalewo Pomorskim przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr.9. Liczba osób w tym dzieci pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w rodzinach ,w których była wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę	13	13	11
Liczba pokrzywdzonych ogółem	33	26	19
w tym dzieci	13	14	7

Źródło: sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Z analizy tabeli wynika iż ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2015-2017 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Występujący problem alkoholowy w rodzinie ma znaczący wpływ na relacje rodzinne i zachowanie wszystkich członków rodziny. Najbardziej dotyka on jednak dzieci ,które doświadczające jego skutków mają na co dzień duże trudności z koncentracją, ponieważ ich uwagę zaprzatają problemy rodzinne i stała konieczność kontroli otoczenia, aby zapobiec wyjawieniu tajemnicy rodzinnej. Jednocześnie dzieci te mają problemy ze snem wynikające ze stresów oraz trybu życia w rodzinie alkoholowej (np. nocne libacje rodziców, lęk o zdrowie któregoś z rodziców, niezaspokojenie potrzeb emocjonalnych i fizycznych dziecka). Często mają obniżoną i chwiejną samoocenę, są bardzo samokrytyczne, nie wierzą we własne możliwości, rzadko rozwijają swoje talenty.

Osobami uzależnionymi od alkoholu zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w skład, której wchodzi min. przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, oświaty, policji, i inne. Komisja prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, oraz integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększa dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. Działania komisji obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr.10.Liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w Kowalewie Pom.	35	26	28

odnośnie przeprowadzeni rozmowy interwencyjno-motywującej			
---	--	--	--

Źródło: dane pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż ilość składanych wniosków do GKRPA w Kowalewie Pom. na przestrzeni lat 2015-2017 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Pieczą zastępczą

W wyniku wielu dysfunkcji, w rodzinach dochodzi do sytuacji kryzysowych, w takich sytuacjach należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej.

W gminie funkcjonuje Rodzina Zastępcza o charakterze pogotowia rodziny mieszcząca się przy ul. Szpitalnej 3/2 w Kowalewie Pomorskim, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie i częściowo pozbawionym władzy rodzicielskiej. Placówka prowadzona jest przez rodzinę posiadającą uprawnienia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego.

Według danych MGOPS w Kowalewie Pom. najczęstszymi powodami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2015, 2016, 2017 było: nadużywanie alkoholu przez rodziców/rodzica, niedojrzałość emocjonalna rodziców/rodzica, czego konsekwencją były zaniedbania opiekuńczo wychowawcze, choroba rodzica samotnie wychowującego dziecko oraz wczesne macierzyństwo (przed ukończeniem 18-ego roku życia matki).

Tabela nr.11 Dzieci z terenu gminy Kowalewo Pom. przebywające w pieczy zastępczej.

2015 rok		
Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba podmiotów	Liczba dzieci przebywających
Rodziny zastępcze spokrewnione	11	15
Rodziny zastępcze niezawodowe	5	5
Rodziny zastępcze zawodowe	2	6
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	0	0
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	0	0
Placówki opiekuńczo wychowawcze	1	3
Rodzinne domy dziecka	0	0
Ogółem	19	29

Źródło: dane PCPR w Golubiu Dobrzyniu

Tabela nr.12 Dzieci z terenu gminy Kowalewo Pom. przebywające w pieczy zastępczej.

2016 rok		
Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba podmiotów	Liczba dzieci przebywających
Rodziny zastępcze spokrewnione	11	14
Rodziny zastępcze niezawodowe	4	4
Rodziny zastępcze zawodowe	2	4
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	3
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	0	0
Placówki opiekuńczo wychowawcze	1	4
Rodzinne domy dziecka	0	0
Ogółem	19	29

Źródło: dane PCPR w Golubiu Dobrzyniu

Tabela nr.13 Dzieci z gminy Kowalewo Pom. przebywające w pieczy zastępczej.

2017 rok		
Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba podmiotów	Liczba dzieci przebywających
Rodziny zastępcze spokrewnione	10	12
Rodziny zastępcze niezawodowe	4	4
Rodziny zastępcze zawodowe	1	2
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	2
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	0	0
Placówki opiekuńczo wychowawcze	1	7
Rodzinne domy dziecka	1	3
Ogółem	18	30

Źródło: dane PCPR w Golubiu Dobrzyniu

Za analizy danych zawartych w powyższych tabelach wynika, iż liczba dzieci w latach 2015-2017 przebywających w pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie .

Wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz współpraca różnych instytucji, które mają kontakt z dzieckiem ma na celu zwiększenie efektywności działań na rzecz rodzin wychowujących małoletnie dzieci i przeżywających trudności w wypełnianiu ról społecznych. Szczególną rolę przypisuje się utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku, dlatego też niezbędne jest profesjonalne wsparcie rodziców, którzy mają problemy z wypełnianiem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Obecnie na gruncie ustawy

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wzmocnienie profilaktyki i pracy z rodziną na poziomie samorządu gminnego ma odbywać się poprzez pracę tzw. asystentów rodziny, których zadaniem będzie prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną.

Zadaniem pracy asystenta w rodzinach w których dzieci przebywają w pieczy zastępczej jest motywowanie rodziców do wprowadzenia pozytywnych zmian w życiu, opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej w celu szybkiego powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Ponadto współpraca różnych instytucji i służb jest szansą na zwiększenie efektywności działań oraz na bardziej skuteczne rozwiązywanie problemów dotyczących dzieci i rodziny.

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe na terenie gminy Kowalewo Pomorskie wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których sami nie mogą pokonać ,a także rodziny ,których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności program jest skierowany do :

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo wychowawczych i niezaradnych życiowo;
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym w tym bezrobotnych;
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą;
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności ,w szczególności w pełnieniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

Cel szczegółowy :1		
<i>Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka</i>		
Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizator
Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodziny znajdującej się w trudnej	- liczba rodzin objętych pomocą społeczną - liczba dzieci korzystających z	MGOPS UM

sytuacji materialnej (bezpieczeństwo socjalne)	posiłku -liczba rodzin korzystających z POPŻ -liczba rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego -liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego -liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego (500+) -liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego	
Cel szczegółowy :2		
<i>Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży</i>		
Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Udzielanie pomocy o charakterze socjalnym	- liczba rodzin/dzieci korzystających z zasiłków szkolnych - liczba rodzin/dzieci korzystających ze stypendiów szkolnych - liczba rodzin/dzieci korzystających z dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	MGOPS UM
Prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży	-liczba świetlic socjoterapeutycznych -liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych -liczba świetlic szkolnych -liczba dzieci uczęszczających do świetlic szkolnych	ŚS POW
Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	-liczba programów/przedsięwzięć -rodzaje programów/przedsięwzięć	POW ŚS
Wsparcie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych poprzez poradnictwo pedagogiczne	-liczba pedagogów szkolnych -liczba przeprowadzonych konsultacji	POW
Cel szczegółowy: 3		
<i>Poprawa funkcjonowania rodziny przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji</i>		
Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny	-liczba asystentów rodzin -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba pracowników socjalnych -liczba rodzin objętych pracą socjalną	MGOPS
Wsparcie rodziców oraz dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych	-liczba udzielonych porad konsultacji dla dzieci -liczba udzielonych porad ,konsultacji dla rodziców	PPP
Współpraca podmiotów	-liczba podmiotów współpracujących	MGOPS

pracujących na rzecz rodziny (instytucje samorządowe, placówki oświatowe, kościoły, związki wyznaniowe, fundacje stowarzyszenia)	na rzecz rodziny -liczba posiedzeń doraźnych zespołów interdyscyplinarnych -liczba wglądów w sytuacje rodziny -liczba posiedzeń dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) -liczba informacji o rodzicach biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej	ŚS ZI SR-ZKSS PCPR
Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi, młodzieżą	-liczba programów/projektów -liczba uczestników -formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież -formy/ilość organizowanych form wypoczynku letniego -ilość dzieci biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku letniego	MGOPS ŚS POW
Cel szczegółowy: 4 <i>Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej</i>		
Monitoring dzieci przebywających w pieczy zastępczej	-liczba dzieci (ogółem) przebywających w pieczy zastępczej – liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym -liczba dzieci które powróciły do rodzin biologicznych	MGOPS PCPR
Udzielanie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu pracy zarobkowej	-liczba skierowań na PSU -liczba udzielonych konsultacji z doradcą zawodowym	MGOPS PUP
Utrzymywanie więzi rodzinnej z rodzicami, za wyjątkiem przypadków których sąd zakazał takich kontaktów	-liczba rodzin z podziałem na częstotliwość kontaktów dziecka z rodzicem biologicznym: <ul style="list-style-type: none"> • brak kontaktu • sporadyczny kontakt • regularny kontakt 	MGOPS PCPR
Opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	-liczba opracowanych planów pracy	PCPR- MGOPS-
Cel szczegółowy: 5 <i>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży</i>		
Monitorowanie środowisk	-liczba rodzin z dziećmi, którym	MGOPS

zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	udzielono pomocy z powodu uzależnienia -liczba rodzin z dziećmi z których rodzice/rodzic korzystał z konsultacji z terapeutą ds. uzależnień -liczba wniosków skierowanych do GKRP -liczba postanowień sądu o przymusowym leczeniu	GKRPA SR
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	-liczba uruchomionych procedur NK, w tym w rodzinach z dziećmi -liczba grup roboczych -liczba spraw skierowanych do prokuratury -podmioty ,które wszczęły NK -liczba osób objętych dozorem za przestępstwa z art.207& 1 k.k.	MGOPS ZI PP
Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	-wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	MGOPS
<p>Cel szczegółowy:6 <i>Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powiklanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych.</i></p>		
Praca środowiskowa	-liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin - liczba rodzin objętych pracą socjalną	MGOPS
Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin	-liczba rodzin korzystających z poradnictwa: <ul style="list-style-type: none"> • psychologicznego • prawnego -liczba rodziców lub opiekunów, korzystających z opieki wytechnieniowej - liczba osób z niepełno- sprawnościami sprzężonymi lub ze spektrum autyzmu korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych -liczba rodziców lub opiekunów korzystających z „Pomocy w domu” w ramach prac społecznie –użytecznych -liczba osób opiekujących się osoba niepełnosprawną ,które skorzystały ze wsparcia	MGOPS PPP PUP

	zatrudnienia /usług i instrumentów rynku pracy	
--	--	--

VII. REALIZATORZY I PROGRAMU

Institucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- 1) Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.
- 2) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim.
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu Dobrzyniu.
- 4) Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna w Golubiu Dobrzyniu.
- 5) Placówki Oświatowe w Kowalewie Pomorskim
- 6) Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim.
- 7) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 7) Powiatowy Urząd Pracy w Golubiu Dobrzyniu.
- 7) Organizacje Pozarządowe.

VIII. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2018 – 2020. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji działań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz udoskonalenie dotychczas ustalonych.

Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, sporządzonego na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie przez MGOPS w Kowalewie Pom. monitoring. Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych z poszczególnych instytucji, organizacji, realizujących zadania mające na celu wspieranie rodziny.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w Gminie Kowalewo Pomorskie są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawach:

- z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

-z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

oraz środki pozyskane na zadania w ramach środków gminnych, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

XI. KOORDYNACJA ROGRAMU

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

XII. ZAKOŃCZENIE

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania, w pierwszym z nich kładzie się nacisk na utrzymanie dzieci w naturalnym środowisku, w drugim natomiast – na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców.

Reasumując zakłada się w Programie stworzenie na terenie gminy Kowalewo Pomorskie optymalnych warunków dla poprawy życia dzieci i rodzin. Wszelkie działania o charakterze profilaktycznym, pomocowym i wspierającym zmierzać będą do samodzielnego rozwiązywania przez rodzinę własnych, różnorodnych problemów. Natomiast wsparcie ze strony instytucji stanowić winno jedynie uzupełnienie działań opiekuńczo-wychowawczych dla tych rodzin, które nie są w stanie samodzielnie pokonać trudnych sytuacji życiowych.